

Ds. Leo Smelt

Van kracht tot kracht

Dagboek op weg naar het Avondmaal

Negende druk

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer
IZB, Amersfoort

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

www.uitgeverijboekencentrum.nl

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de IZB, Amersfoort

Negende druk 2014

Ontwerp omslag: Reprovinci.nl

ISBN 978 90 239 1495 2

NUR 707

© 1999 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of open-
baar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, me-
chanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Woord vooraf		7
Inleiding bij het avondmaalsformulier		9
<i>Zondag</i>	Een goede voorbereiding	10
<i>Maandag</i>	Jezus het Paaslam	12
<i>Dinsdag</i>	Examen	14
<i>Woensdag</i>	Gezakt en geslaagd	16
<i>Donderdag</i>	Oprecht dankbaar en dienstbaar	18
<i>Vrijdag</i>	Waardige gast en verboden toegang	20
<i>Zaterdag</i>	Het zalige 'maar'	23
<i>Zondag</i>	Ik wankel niet, want Hij staat vast	25
<i>Maandag</i>	Gehoorzaam tot de dood	27
<i>Dinsdag</i>	Wonderlijke ruil	29
<i>Woensdag</i>	Vast en zeker	31
<i>Donderdag</i>	Hoe langer hoe meer	34
<i>Vrijdag</i>	Totdat Hij komt!	36
<i>Zaterdag</i>	De harten omhoog	38
<i>Zondag</i>	Sta op, eet!	40
<i>Maandag</i>	Van zondag naar maandag	42
<i>Dinsdag</i>	Gemeenschap met Christus	44
<i>Woensdag</i>	Gemeenschap met elkaar	46
<i>Donderdag</i>	Onderlinge liefde	48
<i>Vrijdag</i>	Van kracht tot kracht	50
<i>Zaterdag</i>	Laat m' in U blijven, groeien, bloeien	52
<i>Zondag</i>	Uw Koninkrijk kome	54
Literatuur		56

Woord vooraf

Dit boekje is een hulpmiddel om in de twee weken vóór de avondmaalszondag en in de week erna dieper door te denken op de betekenis van het Avondmaal voor het leven van een christen.

Voor elke dag zijn passende gedeelten uit de Bijbel uitgekozen om die te lezen. In de kantlijn staat telkens een gedeelte van het hertaalde klassieke avondmaalsformulier afgedrukt.

Naar aanleiding van de gedeelten uit de Bijbel en het formulier zijn meditatieve gedachten en gebeden opgeschreven. Die zijn bewust niet af. Lezers kunnen zelf hun eigen gedachten, gebeden en voorbeden toevoegen.

Ik schreef dit boekje voor hen die na hun openbare belijdenis van het geloof voor het eerst aan de viering van het Heilig Avondmaal hopen deel te nemen.

Ook dacht ik bij het schrijven aan hen die al vaker het Avondmaal hebben gevierd en verlangen naar een diepere beleving daarvan.

Het boekje is daarom geschikt om daaruit op een doordeweekse voorbereidingssamenkomst telkens een hoofdstukje te behandelen. Een voorganger zoekt er dan liederen bij, houdt een korte inleiding en formuleert gespreksvragen voor de bespreking in kleine groepen.*

Steeds vaker komt het voor dat sommigen na een tijd van afhaken weer aan willen haken bij de viering van het Avondmaal. Maar ze willen zich dan wel bewuster voorbereiden. Ik geef hun een duwtje in de goede richting.

Ik denk met dankbaarheid terug aan de avondmaalsdiensten in Lima (Peru). Vanwege het ontbreken van formulieren moest ik daar het Avondmaal naar inhoud én vorm opnieuw doordenken.

* Twee voorbeelden van voorbereidingssamenkomsten voor het Heilig Avondmaal zijn te downloaden op www.boekencentrum.nl

Graag wil ik met mijn voortgaande bezinning de kerken in Nederland dienen.

Ik hoop op een persoonlijk en gezamenlijk dieper beleven van het 'eten uit Gods hand'.

Mijn wens is dat jongeren en ouderen met oprechte ernst én met aanstekelijke vreugde het Avondmaal leren vieren en dat dit door anderen als een teken van hoop opgemerkt mag worden!

Het verheugt mij dat er al een negende druk van dit boekje nodig is!

ds. Leo Smelt,
Voorthuizen, oktober 2014

Inleiding bij het avondmaalsformulier

Het klassieke avondmaalsformulier werd in de tweede helft van de zestiende eeuw via Datheen in de Nederlanden ingevoerd. De kerk van de Reformatie vond het belangrijk dat haar leden wisten waarom en waartoe Christus ons opdroeg om het Avondmaal te vieren. Zij die hun geloof beleden hadden, moesten wegwijs gemaakt worden tot het Avondmaal. Ze werden niet dom gehouden, zoals dit destijds in de Rooms-Katholieke Kerk gebeurde. Alleen de priester wist waar het om draaide, maar sprak in het Latijn. Het *'hoc est corpus'* (dit is mijn lichaam) kwam over als een 'hocus-pocus'!

Het formulier bedoelde daarom de gezonde leer te verspreiden om zo het geloofsleven van de gemeente ruggengraat te geven en te laten groeien. Het formulier heeft dus vooral een onderwijzend en pastoraal karakter.

Wat betreft de indeling van het formulier: een *onderwijzend* deel gaat voorop, onderverdeeld in: Zelfonderzoek; Verkondiging van Gods genade en Terugwijzing van hen die zich willens en wetens niet bekeren; Gedachtenis van Christus; Onderwijzing aangaande de inzetting. Daarna volgt een *liturgisch* gedeelte, waarin de gebeden, de geloofsbelijdenis, de inzameling der gaven, de nodiging, de uitdeling en communie en de dankzegging staan.

De oorspronkelijke bedoeling was dat het formulier in zijn geheel tijdens de avondmaalsdienst gelezen werd. In vele gemeenten wordt de lezing over twee zondagen verdeeld. Dit vanwege de lengte ervan, maar ook om het belang van een goede voorbereiding te onderstrepen. Wel is daarmee het risico bevorderd dat de voorbereiding een eigen leven gaat leiden. Gelovigen worden teveel op zichzelf teruggeworpen en te weinig op Christus. Het zelfonderzoek wil niet tot thuisblijven of tot niet-aangaan leiden, maar wil met pastorale bewogenheid ons aansporen om in Christus de vaste grond voor onze avondmaalsgang te zoeken en te vinden. 'Een ieder beproeve zichzelf én etc...!'

Ik vind dit klassieke formulier nog steeds een goudmijn van diepe gedachten.

Zondag

Een goede voorbereiding

Lukas 22:7-30

WOORDEN OVER DE
INSTELLING VAN HET
HEILIG AVONDMAAL
Geliefden in de Heere
Jezus Christus, hoor
de woorden over de
instelling van het
Heilig Avondmaal
van onze Heere Jezus
Christus ...

Een goede voorbereiding is het halve feest. Een feest dat niet voorbereid wordt, dreigt een fiasco te worden. Als je het Avondmaal wilt vieren, moet je dat goed leren beseffen. Daarom ben ik blij dat je dit boekje als hulpmiddel bij die voorbereiding ter hand nam. Ik weet dat het helemaal niet vanzelf spreekt dat je je serieus op de komende viering van het Avondmaal voorbereidt. Het leven is druk. De tijd vliegt. Hoe lang is het nu al weer geleden dat de avondmaalstafel in de kerk stond aangericht? Wat kwam er terecht van je goede voornemens om gedisciplineerd de Bijbel te lezen en te bidden? Vind je het dan vreemd dat je niet zoveel merkt van groei en bloei in je geloofsleven? Het was zo fijn die belijdeniszondag... Of: de vorige viering van het Avondmaal was ronduit tof... De dankbaarheid voor die hoogtepunten zou nu het uitgangspunt moeten zijn voor deze voorbereiding. Maar nu is alles zo dof! Het is maar goed dat Jezus zijn discipelen de *opdracht* geeft om de paasmaaltijd voor te bereiden. Het is maar goed dat Hij de *opdracht* gaf: 'Doet dat tot mijn gedachtenis.' Jezus' liefde tot mij is groter dan mijn (weder)liefde tot Hem. Zijn vurig verlangen (v. 15) om mij aan zijn maaltijd te ontmoeten is de verborgen drijfveer om mij nu te laten voorbereiden door Hem die voor alles zorgt (vv. 11-13). Ik word of ben *geen lieve* avondmaals-

ganger. Ik ben *geliefd in Jezus Christus*.
Dankzij de Bruidegom wordt het feest!
Hij gaf zijn Heilige Geest. En D e zorgt
voor mijn goede voorbereiding!

Heere, U zorgt ervoor dat spoedig het Avondmaal weer klaar staat. U geeft mij de opdracht om het mee te vieren. Tegelijk met de opdracht g eft U mij de goede voorbereiding. Wat bent U toch een lieve Heere! Ik ben niet lief en t och een kind door U bemind. Laat Uw verlangen om bij mij aan tafel te zitten toch (weer) mijn verlangen mogen wekken om bij U te gast te zijn. Versterk in mij het gelovig besef dat ik alles dank aan Uw geliefde Zoon. Help mij om in deze tijd van voorbereiding te hangen aan Uw lippen. Dan zal mijn mond Uw lof verkondigen.